

Raudaskylän Metsästyskoirat

Copyright © Raudaskylän Metsästysseura ry

Kustantaja Raudaskylän Metsästysseura ry

Ulkoasu ja taitto, Esko Saari

Kansikuva Osku

Sisällysluettelo

Raudaskylän Metsästyskoirat	4
Koiratietoutta	5
Norjan harmaa hirvikoira	5
Itäsiperian laika	6
Länsisiperian laika	8
Jämtlandin pystykorva	10
Karjalan karhukoira	11
Pohjan pystykorva	13
Suomen pystykorva	16
Beagle	18
Dreeveri	20
Suomen ajokoira	22
Seuran jäsenten hirvikoirat	24
Seuran jäsenten lintu ja jäniskoirat	36

Raudaskylän Metsästysseuran koirat.

Haluamme näin kunnioittaa metsästyskoiria ja niiden omistajia merkittävästä työstä metsästysharrastuksen säilymisessä ja aktiivisessa edistämisessä. Samalla tämä on pieni historia teos koiraharrastukselle sekä toivottavasti antaa innostusta myös uusille koiraihmisille harrastuksen parissa.

Mukana seuran jäsenten omistamia metsästyskoiria, osalla on kenneltoiminnasta saatuja tuloksia ja mukana on vähän käyttötietoa ja tapahtumia koirista. Käytetyt sanalyhenteet ovat peräisin kenneltoiminnan piiristä. Tarkemmin tilastotietoja löytyy <http://jalostus.kennelliitto.fi/frmEtusivu.aspx>

Tavallisimpia metsästykseseen käytettyjä koiria ovat;

Norjan harmaa hirvikoira

Siperian Laika

Jämtlannin pystykorva

Karjalan karhukoira

Pohjan pystykorva

Suomen pystykorva

Dreeveri

Beagle

Suomen ajokoira

Muutamia luonteenpiirteitä ja ominaisuuksia koirista Wikipedian mukaan.

Harmaa norjanhirvikoira

Alkuperämaa; Norja
Rodun syntyäika; 1800-luku
Alkuperäinen käyttö;
metsästyskoira
Nykyinen käyttö; seurakoira,
metsästyskoira
Elinikä; tavallisesti 14 vuotta
lempinimet=norjanharmaa
Ulkonäkö
Paino; ihanne 25 kg
Säkäkorkeus; noin 52 cm
Väritys; harmaa tai puolisoopeli
(harmaa selkä ja ruskehtavat kyljet)
Harmaa norjanhirvikoira on niin
perinorjalainen koirarotu, että se
on valittu Norjan kansalliskoiraksi.
Rotu on Pohjoismaissa hyvin
yleinen (esimerkiksi Suomessa
kolmanneksi suosituin koirarotu),
mutta muualla maailmassa melko

harvinainen. Rodusta on olemassa myös tummempi versio, mustanorjanhirvikoira.

Ulkonäkö

Harmaa norjanhirvikoira on tyypillinen pystykorva lyhyine kehoineen, raskaine rakenteineen ja hyvine ryhteineen. Häntä on kiertynyt tiukalle kiepille selän keskiviivan päälle. Karvapeite on runsas mutta ei tiukka, silmät ovat tummat. Harmaa norjanhirvikoira on melko rotevarakenteinen, kestävä ja sietää hyvin sadetta sekä koleaa säätä. Rodun ihannesäkäkorkeus on 52 cm uroksilla (+3/-4) ja 49 cm nartuilla (+3/-4). Harmaa norjanhirvikoira on tiivisrakenteinen, neliömäinen, ryhdikäs, tyypillinen pystykorva. Sen korvat ovat kiinnittyneet korkealle ja ovat jäykästi pystyt, kärjistään terävät, verraten pienet. Silmät ovat ruskeat, mieluummin tumman ruskeat. Runko on tiivisrakenteinen ja lyhyt. Etutassut ovat aina vaaleat edestä päin katsottuna. Häntä on korkealle kiinnittynyt, voimakas ja verraten lyhyt, tiivillä kiekkuralla, mieluummin selän keskiviivalla.

Luonne ja käyttäytyminen

Harmaa norjanhirvikoira viihtyy perhekoirana ja on täynnä tarmoa. Se on helppo koulutettava, mutta on ensisijaisesti ja enimmäkseen hyvä metsästyskoira sekä kävelykaveri. Sillä on äänekäs haukku ääni ja yleensä sitä pidetään pihakoirana, mutta se soveltuu olemaan myös sisällä.

Harmaa norjanhirvikoira on käytetty lähinnä kaikenlaisen suurriistan metsästyksen,

mutta enimmäkseen hirven ja karhun metsästyksessä. Se on myös hyvä vahtikoira ja on ollut vuosisatojen ajan tärkeä pihakoira Norjassa. Viikingit käyttivät sitä myös taistelukoirona.

Alkuperä

Harmaa norjanhervikoira on melko vanha rotu, mutta tarkkaa syntyaikaa on mahdotonta sanoa. On melko varmaa, että rotu oli olemassa jo ennen viikinkiaikaa (vuosina 800–1500). Ensimmäisen kerran se oli esillä koiranäyttelyssä Oslolla vuonna 1877. Jotkut uskovat harmaanorjanhervikoiran olevan suora seuraaja ”torvmosekoirasta”, joka oli olemassa yli 5 000 vuotta sitten, mutta tämä on epävarmaa.

Nykyään DNA-kokeet osoittavat, että harmaa norjanhervikoira ei ole niin vanha koirarotu kuin on tähän asti uskottu, ehkä vain 150–200 vuotta nykyisessä olomuodossaan.

Harmaa norjanhervikoira on norjalaisruotsalainen rotu, joka polveutuu vanhoista skandinaavisista pystykorvista.

Itäsiperianlaika

Alkuperämaa; Venäjä

Määrä; Suomessa rekisteröity 4899

Alkuperäinen käyttö; metsästys

Nykyinen käyttö; metsästys, seurakoira

Muita nimityksiä; itälaika

Ulkonäkö

Paino; 19-37 kg

Säkäkorkeus; uros 55–64 cm, narttu 51–60 cm

Värit; pilkullinen, täplikäs, pippuri ja suola; mustan, harmaan, ruskean, punaisen ja valkoisen vivahteet

Itäsiperianlaika (ven. восточносибирская лайка, vostonšnosibirskaja laika) on venäläinen metsästyksen jalostettu pystykorvarotu. Se on Suomen suosituin laikarotu.

Itäsiperianlaika on aina toiminut metsästyskoirona, ja jalostus on painottunut metsästysominaisuuksiin. Itälaika on kotoisin Itä-Siperian vuoristo- ja taiga-alueilta, jossa sitä käytettiin kaiken riistan koirana. Sen avulla metsästettiin karhuja, hirviä, metsäkanalintuja, vesilintuja ja turkisriistaa.

Itälaikaa on jalostettu viidestä eri kantatyyppistä: evenki ja irkutsk, jotka olivat jalostuksessa päätyyppejä, sekä jakutia, amur ja tofolar. Tyypit on jaettu alueittain ja ne eroavat myös ulkonäöltään. Evenki-tyyppillä on suuri rooli itälaikan jalostuksessa, ja pohjoismaiden kantakoirat ovat suureksi osaksi tätä tyyppiä. Evenki-tyyppinen laika on suuri, rakenteeltaan voimakas ja pitkäjalkainen. Värit ovat valkoinen, valkoharmaa tai valkoinen suurin mustin tai harmain laikuin. Toinen tärkeä tyyppi on irkutsk. Se on keskikokoinen ja voimakas, ehkä hieman raskas. Väri on tavallisimmin musta tai mustanruskea pienillä valkoisilla läikillä. Muut tyypit ovat sulautuneet ja niillä on vähäisempi merkitys.

Itäsiperianlaikan tullessa Suomeen 70- ja 80-lukujen vaihteessa oli Suomessa vain tietylle riistalle tarkoitettuja koiria, joten itälaikan oli vaikea saada jalansijaa ja vakuuttaa metsästäjille hyvistä käyttöominaisuuksistaan. 20 vuoden aikana rotu on kuitenkin onnistunut kasvattamaan suosiotaan.

Itäsiperianlaika on yleisvaikutelmaltaan voimakasrakenteinen. Luusto on voimakas ja lihakset ovat hyvin kehittyneet. Runko hieman korkeutta pidempi. Pää on kiilanmuotoinen ja kallo-osa leveä. Huulet kuivat ja tiiviit. Silmät väriltään tummat. Korvat ovat pystyt.

Lanne lihaksikas ja hieman kaartunut. Rintakehä syvä, leveä ja lihaksikas. Häntä kiertyneenä tai sirpinmuotoisena lanteelle tai reidelle, ojennettuna ulottuu kintereille. Eturaajat pidemmät kuin puolet säkäkorkeudesta. Lavan ja olkavarren välinen kulmaus 90-100°. Takaraajat hyvin kulmautuneet. Karva on pitkää, pohjavilla tiheää ja pehmeää. Turkinlaatu on kuitenkin verrattain helppohoitoinen. Väreistä sallitaan pippuri ja suola, pilkullinen, täplikäs, valkoisen, harmaan, mustan, punaisen ja ruskean eri vivahteet. Pienet pilkut raajojen pohjavärisissä ovat sallittuja. Säkäkorkeus uroksilla 55–64 cm ja nartuilla 51–60 cm.

Luonne ja käyttäytyminen

Itäsiperianlaika on länsisiperianlaikaa karumpi ja kovempi luonteeltaan, mutta kuitenkin seurallinen ja ystävällinen ihmisiä kohtaan. Ne pitävät lapsista ja ovat leikkisiä. Itälaika

on uskollinen isännälleen ja vaaran uhatessa puolustaa isäntäänsä. Vieraita kohtaan se on useimmiten avoin ja välinpitämätön.

Itäsiperianlaikalla on hyvät hermot ja se on peräänantamaton ja määrätietoinen. Se on rauhallinen, mutta sen reagointi- ja harkitsemiskyky on nopea. Koulutus on suhteellisen helppoa. Nartut ovat usein luonteeltaan pehmeämpiä kuin urokset.

Terveystilanne

Itäsiperianlaikoilla esiintyy jonkin verran epilepsiaa. Sitä sairastavia koiria ei saa käyttää jalostukseen. Myös ihottumaa sairastavien itälaikojen käyttö jalostukseen on kielletty. Purentavikaisia ja hammaspuutoksista kärsiviä koiria on vältettävä jalostuksessa, sillä viat ovat perinnöllisiä.

Nykytilanne

Itäsiperianlaika on suosituin laikaroduista. Suomen kanta on lähes 4900 koiraa ja vuosittain rekisteröidään noin 300 koiraa. Suurin osa itäsiperianlaikoista on Venäjällä, Suomessa ja Ruotsissa, mutta niitä on myös Norjassa, Baltian maissa ja Kanadassa.

Käyttö

Itäsiperianlaikaa kutsutaan usein ”kaiken viljan koiraksi”. Se toimii karhun ja hirven metsästyksessä, se haukkuu ja noutaa linnut sekä etsii haavoittuneet eläimet. Karhun metsästyksessä käytetään usein kahta laikaa, mutta itälaikaa voi rohkeutensa ansiosta käyttää yksinkin. Hirven metsästyksessä itälaika on pysäyttävä koira. Itälaikoja käytetään myös näätä- ja turkiseläinten metsästykseseen.

Monet harrastavat itälaikojensa kanssa myös valjakkohiihtoa.

Länsisiperianlaika

Alkuperämaa; Venäjä

Määrä; Suomessa rekisteröity vajaat 3 000

Rodun syntyäika; 1900-luku

Alkuperäinen käyttö; metsästys

Nykyinen käyttö; metsästys

Muita nimityksiä; länsilaika

Ulkonäkö

Säkäkorkeus, uros 55–62 cm, narttu 51–58 cm

Väritys; harmaan ja ruskean sävyt, punainen, mustavalkoinen

Länsisiperianlaika (ven. западносибирская лайка, zapadnosibirskaja laika) on yksi venäläisistä laika-koiraroduista. Vaikka rotu muistuttaa ulkonäöltään siperianhuskyä, se on pikemminkin metsästyskoira kuin rekikoira. Rotu on Venäjällä yleinen, mutta muualla maailmassa harvinaisempi.

Länsisiperianlaika edustaa tyypillistä arktista pystykorvatyyppiä: turkki on kaksinkertainen, korvat pystyt sekä teräväkärkiset ja häntä tiiviillä kippuralla selän päällä. Koira on melko kevytrakenteinen, nopea ja kestävä. Ruumiinrakenne on lähes neliömäinen eli koira vain hieman korkeuttaan pidempi. Urosten säkäkorkeus on 55–62 cm, narttujen 51–58 cm. Tavallisimmat värit ovat sudenharmaa, ruskea, punainen tai mustavalkoinen; harmaan ja ruskean sävyt voivat vaihdella melkein valkoisesta hyvin tummaan. Pohjavilla on hyvin tiheää, päällyskarva kovaa, suoraa ja karkeaa. Turkki on hieman pidempää poskissa,

kaulassa ja raajojen takapuolella.

Luonne ja käyttäytyminen

Länsisiperianlaika on monipuolinen metsästyskoira, jota käytetään hyvin erilaisten riistaeläinten metsästyksessä pienistä nisäkkäistä kuten oravista hirviin ja jopa karhuihin. Metsästäjänä rotu on itsenäinen ja etsii riistaa laajalta alueelta. Sen suuntavaisto on erittäin tarkka. Koira voi käyttää myös vesilintujen noutajana. Länsisiperianlaika on eloisa ja rohkea, muiden koirien suhteen usein omanarvontuntoinen ja dominoivakin. Se puolustautuu tarvittaessa, mutta ei itse ärhentele eikä haasta riitaa. Ihmisiin koira suhtautuu ystävällisesti. Länsisiperianlaikaa ei kannata ottaa kaupunkiin, jos ei harrasta säännöllistä metsässä käyntiä, koska sitä ei ole jalostettu kaupunkikoiraaksi.

Alkuperä

Länsisiperianlaika on jalostettu 1900-luvulla läntisen Siperian ja Pohjois-Uralin alueilla eläneiden mansi- ja hanti-kansojen laika-koirista (sana laika tarkoittaa haukkujaa). Jalostus oli aluksi hajanaista ja tapahtui lähinnä Sverdlovskissa sekä Moskovassa. 1950-luvulla rodun kehitys sai uutta vauhtia, ja 1960-luvulle tultaessa se oli jo Venäjän suosituin metsästyskoira. Rodun terveystilanne on hyvä. Laika soveltuu sellaiselle metsästäjälle, joka on halukas viemään sen metsälle heti pennusta alkaen. Laikkaa käytetään kaiken riistan metsästyksen.

Se noutaa vesilinnut, haukkuu hirvet ja karhut sekä linnut.

Jämtlanninpystykorva

Alkuperämaa; Ruotsi

Rodun syntyäika; ikivanha

Alkuperäinen käyttö; hirvenmetsästys

Nykyinen käyttö; metsästys

Muita nimityksiä; jämpä

Ulkonäkö

Paino; noin 30 kg

Säkäkorkeus; urokset 57-65 cm ja nartut 52-60 cm

Väritys; tumman- tai vaaleanharmaankirjava

Jämtlanninpystykorva on Ruotsista kotoisin oleva koirarotu. Se kuuluu FCI:n roturyhmään 5, pystykorvat ja alkukantaiset koirat. Vuonna 2004 rekisteröitiin 930 jämtlanninpystykorvaa.

Ulkonäkö

Jämtlanninpystykorva on suurikokoinen harmaa pystykorva. Säkäkorkeus on uroksilla 57 – 65 cm ja nartuilla 52 – 60 cm. Turkin väri vaihtelee tummanharmaasta vaaleanharmaaseen. Kuonossa, poskissa ja kurkussa sekä vartalon alaosissa sillä on lisäksi kermanväriä.

Jämtlanninpystykorvan turkki on kaksinkertainen. Korvat ovat teräväkärkiset ja ylöskiinnittynyt. Jämtlanninpystykorva liikkuu voimakkaasti ravaten. Rotumääritelmä on tarkastettu 1953: Jämpä on suuri pystykorva, jolla pystyt, teräväkärkiset korvat sekä selän ylle kiertyvä, ei liian tiukasti kippurainen häntä. Rakenne voimakas, tiivis mutta joustava, kuiva ja ryhdikäs.

Luonne ja käyttäytyminen

Luonteeltaan jämtlanninpystykorva on rohkea, tarmokas ja itsepäinen, mutta kuitenkin rauhallinen. Metsästysvietti on erittäin voimakas.

Jämtlanninpystykorva sopii erinomaisesti hirvenmetsästykseseen, mutta sitä on käytetty myös suurpetojen sekä metsäkanalintujen metsästykseseen. Jämtlanninpystykorva kuuluu ns. pysäyttäviin metsästyskoiriin. Koira hakee hirven maastosta ja antaa metsästäjälle

ilmoitushaukun. Tämän jälkeen koira pitää haukulla hirven paikallaan odottaen metsästäjän saapumista. Mikäli hirvi pakenee, koira seuraa sitä ja pysäyttää sen uudestaan haukulla ilmoittaen. Metsästyksessä voidaan käyttää apuna tutkapantaa, GPS-paikanninta koiran paikantamiseen sekä GSM-puhelinta haukun kuuntelemiseen.

Koirien metsästysominaisuuksia arvioidaan hirvenhaukkukokeissa Jämtlanninpystykorva voi saavuttaa tässä lajissa käyttövalion arvon.

Alkuperä

Nimensä mukaisesti jämtlanninpystykorva on kotoisin Jämtlannista Ruotsista.

Rotu hyväksyttiin vuonna 1946. Aikaisemmin se kuului samaan rotuun harmaan

norjanhervikoiran kanssa. Suomeen ensimmäiset jämtit tulivat Ruotsin Punaisen Ristin avustuksen vetokoirina sotien aikaan. Kuten harmaanorjankoiranhervikoira on jämtlanninpystykorvakin lähtöisin ikivanhoista skandinaavisista pystykorvista, ja se oli eräs tyyppimuunnos monien pystykorvien joukossa, kun yhtenäistä Skandinavian hervikoirarotua ryhdyttiin luomaan. Yhden koiratyyppin valinnan jälkeen muiden tyyppien kasvatus jäi vähäiseksi, ja ne rupesivat vähitellen häviämään. Kuitenkin Härjedalenissa ja Jämtlannissa suosittiin jatkuvasti hyväksi käyttökoiraksi tunnettua, vanhan taalainmaankoiran tyyppistä suurta ja voimakasrakenteista pystykorvaa. Kun tyyppi epävirallisuudestaan huolimatta pysyi sitkeästi suosiossa, ryhdyttiin toimintaan sen saamiseksi vahvistetuksi omaksi rodukseen. Monien vaiheiden jälkeen tämä tapahtuikin.

Terveys

Jämtlanninpystykorvilla esiintyy jonkin verran lonkkaniveldysplasiaa. Rotu kuuluu PEVISAAn, ja toisesta pentueesta lähtien vanhemmilta vaaditaan lonkkakuvaustulos. Myös polvivikoja esiintyy jonkin verran.

Karjalankarhukoira

Alkuperämaa; Suomi

Määrä; Suomessa rekisteröity yli 24 000

Rodun syntyäika; hyvin vanha rotu

Alkuperäinen käyttö; monipuolinen metsästyskoira

Nykyinen käyttö; suurriistan metsästys, harrastuskoira

Elinikä; 10–12 vuotta

Muita nimityksiä; kkk

Ulkonäkö, kuva

Paino, urokset 25–28 kg, nartut 17–20 kg

Säkäkorkeus; urokset 54–60 cm, nartut 49–55 cm

Väritys; musta valkoisin merkein

Karjalankarhukoira on pääasiassa hirven ja karhun metsästyksessä käytettävä suomalainen pystykorvarotu. Rodun kantakoirat ovat kotoisin Karjalasta, jossa niitä käytettiin erilaisten riistaeläinten metsästykseen. Karjalankarhukoira on Suomessa yleinen. Se kuuluu FCI:n roturyhmään 5 (Pystykorvat ja alkukantaiset koirat).

Ulkonäkö

Karjalankarhukoira on tyyppinen arktinen pystykorvarotu. Ruumiinrakenteeltaan se on keskikokoinen, jäntevä ja melkein neliömäinen: rungon pituus on vain hieman korkeutta suurempi. Turkki on tuuhea ja kaksikerroksinen, kuten pohjoiselle pystykorvalle sopii: pehmeää pohjavillaa peittää karkeahko ja suora päällyskarva. Karva on pidempää kaulassa, selässä ja reisien takaosassa. Karjalankarhukoiran hallitseva väri on yleensä musta, mutta myös ns. ”karhunruskea” sallitaan, ja on välillä myös toivottavaa, karvapeitteessä. Nykyään syntyy myös täysin valkoisia karjalankarhukoiria, vaikkakin harvakseltaan. Koiralla on yleensä valkoisia selvärajaisia merkkejä kaulassa, päässä, rinnassa, vatsassa ja raajoissa. Valkoinen ei saa olla vallitseva väri. Ihannesäkäkorkeus on uroksilla 57 ja nartuilla 52 cm;

korkeintaan kolmen senttimetrin poikkeama tästä sallitaan. Koiran pää on edestä katsottuna kolmionmuotoinen, kirsu suuri ja musta. Silmät ovat aina ruskeat ja melko pienet. Pystyt, keskikokoiset korvat ovat kiinnittyneet verraten ylös. Purenta on leikkaava ja tiivis. Keskipitkä ja ylös kiinnittynyt häntä kaartuu kippuraksi selän päälle. Sen pitäisi koskettaa runkoa kärkiosallaan joko sivulta tai selän päältä. Häntä voi olla myös synnynnäisesti töpö, eikä tätä lueta

rotumääritelmässä virheeksi. Karjalankarhukoira liikkuu mieluiten laukkaamalla. Liikkeet ovat kevyet ja vaivattomat.

Luonne ja käyttäytyminen

Karjalankarhukoira on todella rohkea ja peräänantamaton koira. Se tunnetaan sitkeänä, sisukkaana, valppaana, urheana ja tietyllä tavalla myös hyvin älykkäänä ja viisaana koirana. Se on itsevarma ja saattaa käyttäytyä aggressiivisesti toisia koiria kohtaan. Jos karhukoira pääsee vapaaksi niin se saattaa huonosti koulutettuna hyökätä toisten koirien kimppuun ja tappaa nämä. Karjalankarhukoira tulee harvoin toisten koirarotujen kanssa toimeen. Ihmisiin se suhtautuu kuitenkin aina ystävällisesti, joskin vieraita kohtaan aluksi varautuneesti. Tämän vuoksi karjalankarhukoira asettaa omistajalleen tiettyjä vaatimuksia: se tarvitsee välttämättä kunnollisen sosiaalistamisen ja peruskoulutuksen pystyäkseen työskentelemään hyvin yhdessä omistajansa ja muiden eläinten kanssa. Koulutuksessa on oltava päättäväinen mutta ei ankara, koska kovakourainen omistaja menettää koiran luottamuksen ja koirasta voi tulla mielenvikainen. Koira on myös fyysisesti voimakas, ja omistajan on kyettävä pitämään se hallinnassa. Rotu on jalostettu toimimaan hyvin itsenäisesti, ja hyvän karhukoiran pitäisi pystyä metsästämään tunteja ilman yhteyttä omistajaansa.

Perhekoirana karjalankarhukoira on uskollinen ja rakastava. Se on valmis suojelemaan perhettään ja onkin hyvin nöyrä koira. Se on leikkisä ja tulee myös toimeen lasten kanssa. Tästä syystä sitä ei saisi jättää yksin tarhaan tai pihalle narun päähän. Toisaalta karjalankarhukoira ei missään nimessä sovellu sohvakoiraksi sisätiloihin. Se on ulkoilma- ja metsästyskoira, joka tarvitsee paljon tilaa ja tekemistä sekä omaa rauhaa. Myöskään pelkäksi seurakoiraksi karjalankarhukoiraa ei todellakaan suositella: jalostuksessa metsästysominaisuuksien vaaliminen on keskeisellä sijalla. Tylsistyessään koira saattaa kaivaa pihamaan uuteen uskoon tai karata. Jos useampia karjalankarhukoiria elää yhdessä, niille muodostuu vastaavanlainen laumahierarkia kuin susilla.

Karjalankarhukoiralla on voimakkaan metsästysvaiston lisäksi myös vahva vahtimisvietti. Joiltakin yksilöiltä voi löytyä myös puolustusviettiä. Sen kanssa voi harrastaa paitsi metsästystä ja metsästyskokeita, myös esimerkiksi vetokoirakokeita, tokoa tai agilitya.

Metsästysominaisuudet

Karjalankarhukoira on riistaa haukkuva ja sen pysäyttävä metsästyskoira, joka pystyy työskentelemään laajalla alueella itsenäisesti. Suuntavaisto ja hajuaisi ovat erittäin hyvät

ja refleksit todella nopeat. Karjalankarhukoira on metsästäessään peloton ja uhraa oman henkensä omistajansa puolesta. Jotkut yksilöt soveltuvat myös pienriistan metsästykseseen. Rodun karjalaisia kantakoiria käytettiin varsin monenlaisen riistan metsästämisessä. Karjalankarhukoira ilmoittaa riistan haukkumalla, mutta ei muuten hauku turhia metsästäessään. Koira pitää riistan paikoillaan haukkumalla ja juoksemalla edestakaisin eläimen ympärillä, kunnes omistaja ehättää paikalle. Se voi pitää riistan aloillaan hyvinkin pitkiä aikoja. Jos esimerkiksi karhu yrittää lähteä tiehensä koiran piirityksestä, koira yrittää pitää sen paikoillaan vaikka hännästä pitelemällä. Karhukoirien metsästysominaisuuksia testataan karhun- ja hirvenhaukkutaipumuskokeissa. Karjalankarhukoiran kanssa voi osallistua myös metsästyskoirien jäljestämiskokeisiin ja linnunhaukkukokeisiin.

Alkuperä

Karjalankarhukoira polveutuu venäläisistä laikoista, mutta se on kehitetty ja jalostettu Suomen Karjalassa.

Rodun nimeksi tuli karjalankarhukoira vuonna 1936, jolloin aloitettiin määrätietoinen jalostus suurriistan metsästykseseen sopivan, riistaa haukkuvan koiran saamiseksi. Erityisesti Olof Berg kulki paljon Karjalassa keräten jalostuspohjaa rodun kasvattamiseen. Ensimmäiset koirat rekisteröitiin vuonna 1946. Missään vaiheessa jalostukseen ei käytetty muunrotuisia koiria. Talvisodan aikana koirakanta tuhoutui miltei tyystin, mutta jatkosodan vuosina koiria saatiin lisää valloitetuilta alueilta. Suomessa karjalankarhukoiria rekisteröidään vuosittain yleensä vajaa tuhat.

Koira muistuttaa paljon venäläis-eurooppalaista laikaa, joka onkin karjalankarhukoiran läheinen sukulainen.

Terveys

Karjalankarhukoira on terve rotu. Se kuuluu Suomen Kennelliiton PEVISA-ohjelmaan, jolla pyritään ehkäisemään perinnöllisiä sairauksia. Koirilta tutkitaan silmät ja lonkat ennen niiden käyttämistä jalostukseen. Terveys on asetettu jalostustoiminnan tavoitteista ensimmäiseksi, joten jalostukseen käytetään vain terveitä, käyttöominaisuuksiltaan hyviä ja riittävän vierassukuisia koiria. Lonkkamuuntumia ja silmänsairauksia esiintyy jonkin verran, mutta ne ovat huolellisen jalostuksen ansiosta hyvin harvinaisia. Karjalankarhukoira on kohtalaisen pitkäikäinen rotu. Useat yksilöt ovat saavuttaneet 15 vuoden iän.

Pohjanpystykorva

Alkuperämaa; Ruotsi ja Suomi

Määrä; Suomessa rekisteröity noin 2 600

Rodun syntyäika; Ruotsissa 1967 ja Suomessa 1973

Alkuperäinen käyttö; kaikenlaisen riistan metsästys, mm. orava, turkisriista, hirvi, vesilinnut ja metsäkanalinnut

Nykyinen käyttö; metsästys ja haukkuva vahtikoira

Elinikä; noin 14 vuotta

Muita nimityksiä; viljakoira, pohjolan pystykorva, paikkatakki, pohjis, piski, perinteinen pystykorva, kainuunpystykorva, kainulaiskoira, nobbs, karjalanlaika, karjalanpystykorva

Ulkonäkö

Paino; 6–18 kg

Säkäkorkeus; ihannesäkäkorkeus uroksilla 45, nartuilla 42 cm, korkeuden vaihtelu + - 2 cm

Väritys

ihanneväri valkoinen kellanpunaisin tai punaruskein merkein, muut kaikenväriset sallitaan, yksivärinen ei voi saada näyttelyssä sertifikaattia

Pohjanpystykorva eli aiemmalta nimeltään Norrbottenin haukkuva lintukoira (ruots. Norrbottenspets) on pienikokoinen ruotsalainen ja suomalainen pystykorvarotu. Sitä käytettiin alun perin vahtina ja kaikenriistankoirana oravan, jäniksen, turkisriistan, majavan, vesilintujen, hirven, karhun, metsäpeuran ja metsäkanalintujen metsästämiseen.

Ulkonäkö

Pohjanpystykorvan rotumääritelmän mukaan koiran kuuluu olla luonnollisella tavalla korkeuttaan pitempi. Ihannesäkäkorkeus on uroksilla 45 ja nartuilla 42 cm. Rodulla on muiden pohjoismaisten pystykorvien tapaan pystyt korvat ja selän päälle kaartuva häntä. Pohjanpystykorvalla on lyhyt ja makaava likaa ja vettä hyvin hylkivä kaksinkertainen turkki, joka ei vaadi paljoa hoitoa. Vesipesu ja harjaus tarvittaessa riittävät. Karva on lyhyintä kuononselässä, pääläella, korvissa ja raajojen etupuolella, pisintä kaulassa, reisien takaosassa ja hännän alapuolella.

Väri on puhtaanvalkoinen, jossa aina selvästi erottuneet ja hyvin jakautuneet laikut.

Laikkujen ihannevärit ovat kaikki punaisen ja keltaisen sävyt. Rungon laikkujen tulee olla melko suuria. Väriä tulee olla pään molemmilla puolilla sekä korvissa. Mustan, beigen (fawn) tai sudenväriin erisävyiset laikut sallitaan, joskin ne eivät ole ihannevärejä. Kaikki värit hyväksytään.

Rotumääritelmässä virheiksi luetaan kaikki poikkeamat koon, mittasuhteiden, rakenteen, turkin laadun ja väriytyksen suhteen siten, että suuremmat poikkeamat luetaan vakavammiksi virheiksi. Painotus on virheillä, jotka vaikuttavat koiran terveyteen ja hyvinvointiin ja sen edellytyksiin toimia rodun perinteisessä käyttötarkoituksessa.

Vakaviksi virheiksi lasketaan lihanvärinen (vaalea) tai maksanuskea kirsu, muiden kuin P1-hampaidenselvännä puuttuminen, punaruskeat merkit (tan-merkit silmäkulmilla) sekä täplikkyys.

Hylkääviksi virheiksi lasketaan vihaisuus tai liiallinen arkuus, töpöhäntäisyys, sekä selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen. Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittyntä ja laskeutunutta kivistä.

Luonne ja käyttäytyminen

Pohjanpystykorva on olemukseltaan pirteä, valpas, tarkkaileva, ystävällinen ja uskollinen. Metsästysvaistonsa takia se saattaa olla yksilönä myös omapäinen.

Perinteisesti rotu on pihakoira, mutta sopeutuu myös mukautuvan luonteensa ansiosta erityisolosuhteisiin. Vieraisiin koira suhtautuu uteliaan avoimesti, mutta luottaa vain isäntäänsä. Se ohjautuu uskollisesti ohjaajansa mielekkäiden käskyjen mukaan.

Pystykorvan tärkein työväline on ilmaisultaan, kerronnaltaan merkitsevä ja pysäyttävä haukku. Se ei ole kuitenkaan erityisen herkkähaukkuinen ja on oivallinen valinta metsästäväälle perheelle.

Alkuperä

Koirat polveutuvat luultavasti pohjoisen pienistä perinteisistä kaikenvärisistä maatiaispystykorvista, joiden pääväri oli valkoinen lisättynä erilaisin värilaikuihin ja joita oli kainulaisalueen metsästäjillä. Toisen maailmansodan jälkeen poistettiin norrbotenin haukkuva lintukoira rekisteristä sukupuuttoon kuolleen rotuna. Tämä oli seurausta kainulaisalueella, koska turkisten hinnan romahtamisen myötä sen kanta väheni lähes olemattomiin. Muutamat metsästäjät alkoivat

etsiä alkuperäisiä maatiaispystykorvia, minkä ansiosta se on säilynyt metsästyskäytössä. Myöhemmin Suomesta ja Venäjän Karjalasta muun muassa Pääjärveltä vuonna 2005 ja 2006 löydettiin maaseudulta vielä määritelmän mukaisia koiria.

Koira otettiin uudestaan rekisteriin vuonna 1967, jolloin laadittiin myös uusi määritelmä Rune Samuelssonin tekemänä. Suomen kennelliitto hyväksyi sen vuonna 1973. Rotujärjestö otti sen hoitaakseen, mutta vasta viidentoista vuoden päästä siitä se sai oman jaoston vuonna 1989. Samana vuonna pidettiin myös epäviralliset SM-haukkukokeet, jotka Kennelliitto virallisti vuonna 1991.

Yleisen kenneltietämyksen mukaan luokitellaan kanta penikoitettavien emien vähäisen lukumäärän perusteella uhanalaiseksi. Rekisteröityjä pentueita syntyy pohjoismaissa arvion mukaan enintään 140 kappaletta vuodessa, mikä tekee enimmillään yhteensä 500 pentua. Vuoden 2010 joulukuun Hunddatan ja Kennelliiton Koiranet rekisteröintitilaston mukaan on kannan ylläpitämisen ja säilyttämisen vetovastuu palautettu jälleen vuodesta 2006 lähtien Suomeen.

Suomesta löytyy Koiranet 2011 -tilaston mukaan ainutlaatuisia Xy -genomin koirassukuja, eli yleneviä uroslinjoja, yhteensä 26 kappaletta. Samaisen tilaston mukaan genomin Xx -emälinjoja on yhteensä n. 50 kappaletta. Pitkänajan sukukatkerroin SKK laskennan mukaan kannan perimä on jalostamisen takia huolestuttavasti puolittunut. Usea koiras- ja naarassuvun sukulinja uhkaa kadota seuraavan 5 vuoden aikana ellei pian ryhdytä toimeen tilanteen korjaamiseksi.[3]

Harrasteet

Pohjanpystykorva on monipuolinen kaikenriistan metsästyskoira, joka ilmaisee haukkumalla ja samalla pysyttämällä missä riista on. Vesilinnustuksessa se on myös apuna, koska saaliin noutaminen luonnistuu itsenäisesti. Se soveltuu parhaiten yhden ihmisen kanssa metsästäväksi koiraksi. Pohjanpystykorva on myös vahtiva metsästyskoira. Pystykorvat kilpailevat linnunhaukku- (LINT) ja hirvenhaukkukokeissa (HIRV) sekä metsästysjäljestyksessä (MEJÄ).

Terveys

Pohjanpystykorvaa voidaan pitää terveenä koirana. Suomessa siltä on löydetty vain muutamia tapauksia erilaisia löydöksiä silmistä. Elinikä on noin 14 vuotta ja se kuuluu Suomen Kennelliiton ylläpitämään PEVISAAn polviensa ja silmiensä osalta.

Monimuotoisen rekisteröidyn kannan alin mitattu säkäkorkeus on nartulla 38 cm, ja uroksella 39 cm. Vastaavasti kookkain mitattu korkeus nartulla on 47 cm ja uroksella 50,5 cm. Rodussa ei ole havaittu sen yleiseen terveyteen ja hyvinvointiin merkittävästi haittaavia rakenteellisia heikkouksia, kuten purennan virheitä ja vakavia hammaspuutoksia, yleistä polvilumpion sijoiltaan menoa ja lyhyttä selkää sekä rungon neliön rakenteellista mittasuhdetta.

Suomenpystykorva

Alkuperämaa; Suomi

Määrä; vuonna 2010 rekisteröintejä Suomessa 599 kpl, rekisteröintejä yhteensä noin 45 000

Rodun syntyäika; ei tiedossa, nykyisenlainen rotutyyppe vähintään satoja vuosia vanha

Alkuperäinen käyttö; metsästyskoira

Nykyinen käyttö; metsästyskoira, seurakoira

Elinikä; noin 15 vuotta

Muita nimityksiä, pystykorva

Ulkonäkö, kuva

Paino, urokset 12–13 kg, nartut 7–10 kg

Säkäkorkeus, urokset 47 cm, nartut 42 cm

Väritys, punaruskea, kellertävänruskea

Suomenpystykorva vuoden 1989 postimerkissä

Suomenpystykorva on Suomen kansalliskoira. Rotu on jalostettu metsästyskäyttöön, ja sillä on metsästetty kaikenlaista riistaa oravista aina hirviin ja jopa karhuihin, mutta viime aikoina rodun käyttö on keskittynyt erityisesti metsäkanalintujen metsästykseseen. Pystykorvan tehtävä on osoittaa riistan sijainti metsästäjälle haukkumalla. Suomenpystykorva on keskikokoista hieman pienempi, neliömäinen pystykorva, jonka tunnusomainen piirre on sen turkin punaruskea väri.

Ulkonäkö

Suomenpystykorva on rakenteeltaan neliömäinen, hyväryhtinen ja kestävä, keskikokoa pienempi pystykorvainen koira. Se on eloisa ja liikkuu nopeasti ja keveästi. Ihannesäkäkorkeus on uroksilla 47 cm ja nartuilla 42 cm; kolmen senttimetrin poikkeama ihanteesta sallitaan. Koiran häntä kiertyy selän päälle, korvat ovat pystyt ja silmät hieman vinot ja mantelinmuotoiset.

Karva on pitkäkökö, puolipysty tai pysty ja väriltään kellertävän- tai ruskeanpunaista. Punainen väri onkin rodun huomiota herättävin piirre. Joissakin maissa on suomenpystykorvan punaista väriä kritisoitukin. Vatsassa, raajojen sisäpinnoilla, rinnassa, leuassa ja hännässä karva on vaaleampaa. Myös pienet valkeat merkit kypälissä tai rinnassa sallitaan. Hännässä ja reisien takaosassa karva on pitkää ja tuuhea, päässä ja raajoissa lyhyttä. Peitinkarvan alla on pehmeä, tiheä ja vaalea pohjavilla. Kirsu on musta.

Luonne ja käyttäytyminen

Suomenpystykorva on vilkas, rohkea, tarmokas, temperamenttinen ja peräänantamaton metsästyskoira. Se on hyvin uskollinen isännälleen. Vieraisiin koira suhtautuu usein epäluuloisesti, mutta rodun luonne on viime aikoina kehittynyt avoimemmaksi ja sosiaalisemmaksi[2]. Rodulla on myös melko voimakas vartioimis- ja reviiiripuolustusvietti. Suomenpystykorva haukkuu herkästi, joskus jopa häiritsevästi, mikä selittää rodun vähäisen suosion taajamissa. Suomenpystykorvat ovat myös hyviä seurakoiria.

Metsästyksessä rodun valtteja ovat hyvä haju- ja kuuloaisti, nopea reagointikyky, kestävyys, metsästysinto ja hyvä yhteistyö metsästäjän kanssa. Se löytää alueen linnut tehokkaasti ja varmasti.[3]

Alkuperä

Suomenpystykorvan varhaista historiaa ei vielä tunneta, sillä historiallisia lähteitä rodusta ei ole säilynyt juuri lainkaan. Suomensukuiset heimot käyttivät melko pienikokoisia metsästyskoiria jo siirtyessään nykyisille asuinalueilleen. Jonkinlaisen yhtenäisen pystykorvaisen kantarodun muodostumisen arvellaan alkaneen Suomessa noin sata vuotta ajanlaskun alun jälkeen. Suomenpystykorvan tyyppisiä koiria on käytetty kaikenlaisen riistan metsästyksen kaikkialla Suomessa jo satoja vuosia. Koiria käytettiin ruoan hankintaan ja turkisriistan metsästyksen. 1800-luvulta on säilynyt kirjallisia tietoja punaturkkisista, haukkuvista metsästyskoirista.[4]

Suomen kennelklubi perustettiin vuonna 1889. Ensimmäisen ”suomalaisen haukkuvan lintukoiran” rotumerkkiehdotuksen teki metsänhoitaja Hugo Richard Sandberg vuonna 1892. Rotumääritelmä uudistettiin viisi vuotta myöhemmin, ja rodun nimeksi vaihtui suomalainen pystykorva.[4] Vaikka suomenpystykorvaa oli käytetty kaiken riistan koirana, jalostuksen tavoitteeksi tuli linnunmetsästys. Pää tavoitteeksi asetettiin hyvän, puuhun haukkuvan ja samalla kauniin lintukoiran kehittäminen. 1890-luvulla tyypiltään ja käyttötarkoitukseltaan samanlaisia yksilöitä löytyi lähinnä Itä- ja Pohjois-Suomesta. Suomenpystykorva on sikäli harvinainen rotu, että se on jalostettu luonnonkannasta ilman risteytyksiä. Vuonna 1979 suomenpystykorva nimettiin Suomen kansalliskoiraksi. Vuonna 2006 suomenpystykorva ja sen venäläinen sisarrotu karjalais-suomalainen laika yhdistettiin samaksi roduksi.

Rodun nykytilanne

Metsästäjät käyttävät suomenpystykorvaa eniten metsäkanalintujen metsästyksen, mutta sitä voi käyttää myös hirvien ja pienpetojen metsästyksen. Se noutaa myös mielellään veteen ammuttua riistaa. Haukullaan koira ilmaisee riistan sijainnin metsästäjälle ja pyrkii pitämään linnun puussa. Suomenpystykorva on tarkkavainuinen, ja se voi seurata lintuja pitkiäkin matkoja vaikeassa maastossa.

Nykyään suomenpystykorvia löytyy melkein kaikkialta maailmasta. Suomen lisäksi rotua esiintyy Ruotsissa, Norjassa, Englannissa, Yhdysvalloissa, Hollannissa, Kanadassa ja Ranskassa. Lisäksi Australiassa ja Uudessa-Seelannissa rodun suosio on kasvamassa.

Suomenpystykorvalla on erinomainen riistavietti, jonka ansiosta siitä on helppo kasvattaa hyvä lintukoira, hirvikoira tai metsästyskoira pienpetojen pyyntiin.

Terveys

Suomenpystykorva on varsin terve rotu. Periytyvistä sairauksista epilepsiaa esiintyy rodulla keskimääräistä enemmän. Rodulla esiintyy myös polvi- ja silmänsairauksia,

lonkkaniveldysplastiaa, piilokiveksisyyttä, purentavikoja ja häntämutkia. Suomenpystykorva kuuluu Suomen Kennelliiton Perinnöllisten vikojen ja sairauksien vastustamisohjelmaan PEVISAan polvi- ja silmäsairauksien osalta. Jalostukseen käytettävillä koirilla tulee olla silmä- ja polvitarkastuslausunto ennen toista astutusta. HC:ta (harmaakaihi), PRA:ta (verkkokalvon etenevä surkastuminen) tai PHTVL/PHPV-sairauden (sikiöaikaisen verisuonijäätteen aiheuttama silmän kehityshäiriö) asteita 3–6 sairastavan koiran jälkeläisiä ei rekisteröidä. Polvilumpioiden osalta rekisteröinnin raja-arvo on polvilumpioluksaation aste 1. Epilepsiaa on pyritty pitämään kurissa epilepsian vastustamisohjelmalla sekä epi-luvun käyttöönnotolla vuonna 2002. Epi-luku lasketaan kullekin koiralle sen sukutaulussa esiintyneiden sairaustapausten perusteella.

Beagle

Alkuperämaa; Yhdistynyt kuningaskunta
Alkuperäinen käyttö; jänisten metsästys
Nykyinen käyttö; metsästys, seurakoira
Elinikä; 12–15 vuotta
Ulkonäkö, kuva
Paino, 8–14 kg
Säkäkorkeus, 33–40 cm
Väritys, kolmivärinen

Beagle luotiin Englannissa 1600-luvulla risteyttämällä pieniä englanninkettukoiria tai jäniskoiria vanhojen englantilaisten metsästyskoirien kanssa.

Ulkonäkö

Beaglen ihannekorkeus on 33–40 cm. Ruumiinmuodoltaan rotu on vankka ja hivenen korkeuttaan pidempi. Kallo on kaareva ja leveähkö. Kuono ja kallo ovat yhtä pitkät. Korvat ovat suuret ja riippuvat poskenmyötäisinä. Häntä on pystyssä, vahva ja kiinnittynyt korkealle. Hännänpää on aina valkoinen. Karva on tiheää, lyhyttä ja hyvin säänkestävää. Kaikki värit hyväksytään paitsi maksanruskea, mutta yleisin on kuitenkin musta-ruskeavalkoinen. Silmät ovat suuret ja melko kaukana toisistaan, ilme lempeä. Silmien väri on ruskea tai pähkinänruskea.

Käyttäytyminen ja luonne

Beaglet ovat aktiivisia metsästyskoiria, jotka vaativat paljon liikuntaa ja aktiviteettiä. Perusluonteeltaan beaglet ovat älykkäitä ja lempeitä. Ne ovat myös itsenäisiä ja jopa itsepäisiä. Beagle sopii ensimmäiseksi koiraksi lempeän luonteensa takia, mutta vaatii silti johdonmukaisen koulutuksen. Ne oppivat helposti pahoja tapoja, joita voi olla hankala kouluttaa pois. On myös sanonta ”saadaksesi hyvän beaglen, sinun pitää olla ovelampi kuin beagle”. Beaglet ovat silti uskollisia koko perheen koiria. Ne tulevat erinomaisesti

toisten koirien ja ihmisten kanssa toimeen ajutaustansa takia. Suomen beagleista on 90% metsästyskäytössä, mutta ne sopivat myös seurakoiriksi aktiiviseen ja liikkuvaan kotiin. Rotu on jakautunut kahtia metsästys- ja näyttelylinjaan. Erityisesti Englannissa ”näyttelybeaglet” ja ”metsästysbeaglet” ovat kuin kaksi eri rotua. Toisaalta jotkut näyttelybeaglet ovat yllättäneet isäntänsä menestymällä metsästyksessä yhtä hyvin kuin metsästysbeaglet. Beaglen kanssa voi harrastaa lähes kaikkia mahdollisia koiraharrastuksia. On olemassa myös kääpiökokoisia beaglejä, mutta ne ovat harvinaisia.

Pocket beagle

Beaglen epävirallista kääpiömuunnosta kutsutaan usein nimellä pocket beagle.

Muunnoksen ainut ero tavalliseen on pienempi koko: sen säkäkorkeus on vain 25 cm.

Metsästys

Englannissa varsinkin yläluokan huvina oli kettujen ja jänisten metsästys. Pienikokoinen beagle oli erityisen hyvä jänisten metsästyksessä. Metsästäessään se on sitkeä ja periksi antamaton. Beagle on mahdollisesti vanhin brittiläinen koirarotu. Se oppii metsästäämään itseksensä kunhan muistaa ihan pentunakin käydä metsällä sen kanssa aluksi ilman asetta.

Dreeveri

Alkuperämaa; Ruotsi

Määrä; Rekisteröityjä Suomessa hieman yli 10 000

Rodun syntyäika, 1800-luvun loppupuolella

Alkuperäinen käyttö, metsästys

Nykyinen käyttö, metsästys

Ulkonäkö, kuva

Paino, 14–16 kg

Säkäkorkeus, urokset 32–38 cm ja nartut 30–36 cm

Väritys, kaikki väriyhdistelmät sallittuja

Dreeveri on lyhytjalkainen, peräänantamattomasta sitkeydestään tunnettu ajokoirarotu.

Rodun alkuperämaa on Ruotsi, ja se on melko tuntematon Pohjoismaiden ulkopuolella.

Dreeverin käyttö jänistä ajavana metsästyskoirana on yleistynyt viime vuosikymmeninä

voimakkaasti. Dreeveri ajaa tarkasti, ja sen eteneminen ajettavan eläimen perässä on

siksi hidasta. Hitaan ajon ansiosta ajettava eläin pysyy yleensä pienemmällä alueella kuin

nopeampien koirien ajamana. Siksi dreeveri soveltuu hyvin pienille metsästysalueille.

Ulkonäkö

Urosten säkäkorkeus on 32–38 cm ja narttujen 30–35 (-36) cm. Paino on 14–16 kg. Rotu on pitkä ja matala. Pää on muodoltaan melko kookas, kuono on vahva. Korvat ovat melko pitkät ja ohuet. Koira on pitkähäntäinen. Häntä paksuuntuu tyvestä. Karvoitus on karkeaa ja suoraa. Kaikki väriyhdistelmät yhdistyneenä valkoiseen ovat sallittuja (lukuun ottamatta valkovoittoisuutta ja maksanruskeaa); yleisiä ovat musta-ruskea-valkoinen (=kolmivärinen) ja punavalkoinen (=ruskeavalkoinen).

Luonne ja käyttäytyminen

Rodun metsästysvietti on erittäin voimakas. Dreeveri on valpas ja rauhallinen koira.

Dreeveri ei yleensä arkaile ihmisiä tai toisia koiria, eli on rohkea luonteeltaan. Dreeveri on myös erittäin itsepäinen, jonka vuoksi sitä voi olla vaikea saada tottelemaan. Toisaalta se

on älykäs. Eli vaikka ymmärtäisikin käskyt, niin ei välttämättä halua tehdä niin, vaan juuri oman pään mukaan. Osa voi olla myös nirsoja ruoan suhteen, ja niille kelpaa vain harva ruoka.

Käyttö metsästyskoirana

Dreeveriä käytetään ajavana koirana jänistä ja kettua metsästäessä. Ks. Metsästys ajavan koiran avulla Dreeveri on yleisesti tarkkaavainen ja rauhallinen, ei aggressiivinen, hermostunut eikä arka.

Alkuperä

Dreeverin historia voidaan katsoa alkaneeksi Alpeilta, jossa vaikeissa olosuhteissa tapahtuva jahti oli oltava rauhallista. Liian nopea ajo olisi johtanut saaliseläimen karkuunpääsemisen hankaliin maastoihin, joten tarvittiin hitaammin ajavaa koiraa. Lukuisista erilaisista lyhytjalkaisista koirista yhdistettiin lopulta uusi rotu dachsbrack vuonna 1898. Rotu levisi pääasiassa Ruotsiin, ensimmäisen kerran vuonna 1905. 1930-luvulla rodun ominaisuudet metsäkauriin metsästyksessä huomattiin ja rotu alkoi yleistyä. 1947 Ruotsalaiset muuttivat nimen aluksi driiveriksi ja myöhemmin nimi vaihtui dreeveriksi. Itsenäisenä kansainvälisenä rotuna dreeveri rekisteröitiin vuonna 1953.

Terveystilanne

Jalostuksen ansiosta dreeveri on nykyään hyvin terve rotu. Aiemmin rotua vaivasi yleisesti osteodystrofia sekä etujalkojen kierous on pääasiassa saatu poistettua kannasta, lukuun ottamatta yksittäisiä tapauksia. Vuonna 1994-2000 tutkituista yksilöistä perinnöllistä lonkkavikaa ilmeni 29%:lla.

Suomenajokoira

Alkuperämaa, Suomi

Määrä, 131 839

Rodun syntyäika, 1800-luku

Alkuperäinen käyttö, ajava koira

Nykyinen käyttö, ajava koira

Elinikä, 10-15 vuotta

Ulkonäkö

Paino, 20–30 kg

Säkäkorkeus, 52–61 cm

Väritys, kolmivärinen

Suomenajokoira on suomalainen koirarotu, joka jalostettiin aikanaan jänistä ajavaksi koiraksi. Viimeisten parin kymmenen vuoden aikana suomenajokoiran käyttö myös ketun metsästyksessä on lisääntynyt. Maaseudulla yleinen suomenajokoira on Suomen yleisin koirarotu, mutta väen muuttaessa taajamiin ja metsästysmahdollisuuksien kavetessa sen kanta on laskusuunnassa.

Historia

1800-luvun Suomessa ajokoirien kasvatus oli hajanaista; erityistä ajokoirarotua ei ollut olemassa. Metsästykseseen tarvittiin useita rotuja ja niiden sekoituksia. Koiria tuotiin ulkomailta ja Suomessa oli myös omia paikallisia koiria, kuten Bernerin ajokoirat ja

mikkeliläisen rehtori Roschierin lyhythäntäiset ajokoirat. Koirien jalostuksessa pääpaino oli käyttöominaisuuksien kehittämisessä.

Suomalaisten ajokoirien jalostaminen yhdeksi roduksi alkoi, kun Suomen Kennelliitto perustettiin vuonna 1889. Tällöin syntyi halu kehittää Suomelle oma kotimaan olosuhteisiin sopiva ajokoirarotu. Rodun edustajien olisi pystyttävä juoksemaan mäkisessä maastossa, mihin venäläiset ajokoirat olivat liian raskaita, ja selviytymään paksussa lumessa, johon ruotsalaiset, englantilaiset ja saksalaiset koirat oli havaittu sopimattomiksi. Tarkoituksena oli yhdistää maassa jo olevien koirien parhaita ominaisuuksia samaan rotuun.

Vuonna 1891 pidetyssä koiranäyttelyssä etsittiin ensimmäistä kertaa oikeanlaisia koiria, joita löytyikin kolme yksilöä; seuraavana vuonna löytyi kahdeksan koiraa lisää. Näiden perusteella määriteltiin vuonna 1893 rodun tunnusmerkit. Soveltuvia koiria oli hankala löytää koirakannasta, mutta jalostustyö saatiin kuitenkin alulle. Rotuun otetuille koirille oli vaatimuksena kaunis ulkomuoto ja palkinto ajokokeesta.

Alkuperäisenä tavoitteena oli saada aikaan punaruskea rotu, mutta selän mustasta väristä ei onnistuttu pääsemään eroon eikä myöskään kauniin karvapeitteen valkoisista merkeistä. Lopulta vuonna 1932 vahvistettiin uudet rotumäärittelyt, jotka kuvasivat suomenajokoiraa melko hyvin. Rotu ei ollut vielä yhtenäinen ja siihen pääsi edelleen uutta verta risteytyskoirien kautta.

Vaikka rodun ulkomuotoa pyrittiin jalostuksella muuttamaan ja yhtenäistämään, käyttöominaisuuksia ei unohdettu missään vaiheessa. Ensimmäiset ajokokeet järjestettiin jo vuonna 1893.

Kanta Suomessa

Suomenajokoiraa on pitkään ollut Suomen yleisin koirarotu. 1980- ja 90-luvuilla niitä rekisteröitiin vuosittain Suomessa noin 3 500 - 4 000 kappaletta. Suomenajokoiraa on rekisteröity viimeisen seitsemän vuoden aikana Suomessa 28 000. 2000-luvulla rekisteröintien määrä on laskenut noin 2 000 vuosittaisen rekisteröinnin tuntumaan. Kehitys johtunee pääasiassa maaseudulla asuvien metsästäjien ja koiraharrastajien määrän vähenemisestä sekä siitä, että jänisjahti on jonkun verran jäänyt hirvieläinten metsästyksen varjoon.

Suomenajokoiraa on ylivoimaisesti suosituin iso ajokoirarotu Suomessa. Naapurimaiden ajokoiraa rekisteröidään lähinnä yksittäiskappaleita.

Seuran jäsenten hirvikoirat

VERTTI, FIN KVA

Seppo Syrjälän ja Eero Isokosken omistama harmaa norjanhirvikoira uros.

Syntynyt 23.2.1984, AVO1 1.9.1991 Ylivieska, VO II 7.9.1991, VOI1 5.9.1992 ja VOI1 26.9.1992.

PEURAKORVEN PAVAROTTI

Erkki Isokosken omistama harmaa norjanhirvikoira uros.

Syntynyt 27.3.1996, AVO1 29.11.1997, VOI1 21.11.1998.

HIRVIMETSÄN LENNE

Matti Isokosken omistama länsisiperian laika koira uros.

Syntynyt 26.4.1991, AVO1 17.12.1995,

Linnunhaukkukoe, AVO2 20.10.1996

VASAMASAN RONTTI

Matti ja Eero Isokosken omistama länsisiperian laika koira uros.

Syntynyt 4.3.1998, AVO1 17.10.2004, VOI3, 5.11.2005.

LOTTAKUJAN LAKU, FIN KVA

Matti ja Eero Isokosken omistama jämtlandinpystykorvakoira uros

Syntynyt 1.5.1999. AVO128.10.2000, VOI1 19.11.2000, 25.11.2000, 6.1.2000.

JURVALAN LOKU

Matti ja Eero Isokosken omistama jämtlandinpystykorvakoira uros

Syntynyt 9.5.2001

HERNEKALLION MIMMI, FIN KVA

Matti ja Eero Isokosken omistama jämtlandinpystykorvakoira naaras

Syntynyt 20.3.2002, AVO1 17.10.2004, VOI1 18.12.2004, 18.12.2005, 28.12.2005.

Pentuja Vasurin Ringo, Vasamasan Kymppi, Vasamasan Veera, Vasamasan Deni, Vasamasan Jeri, Vasamasan Kapu, Vasamasan Osku.

VASAMASAN KYMPPI, FIN KVA

Matti ja Eero Isokosken omistama jämtlandinpöstykorvakoira naaras
Syntynyt 17.5.2009, AVO1 5.9.2010, VOI1 27.11.2010, 6.12.2011, 10.12.2011

VASAMASAN VEERA, FIN KVA

Veikko Nurkkalan omistama jämtlandinpöstykorvakoira naaras.

Syntynyt 4.3.2007, AVO1 12.12.2008, VOI1 21.11.2009, 19.12.2009, 31.12.2009.

VASAMASAN VERTTI, FIN KVA

Veikko Nurkkalan omistama jämtlandinpöstykorvakoira uros.

Syntynyt 4.3.2007, AVO1 20.12.2009, VOI1 18.9.2010, 30.10.2010, 6.11.2010, 10.9.2011

VASAMASAN OSKU, FIN KVA

Veli-Heikki Moilasen omistama jämtlandinpöstykorvakoira uros.

Syntynyt 17.3.2004, AVO1 20.11.2005, VOI1 4.12.2005, 6.12.2005, 16.9.2006---26.10.2011,
yhteensä 14 VOI1 tulosta.

Tämän helpompaa ei koiran valitseminen ole, Isokosken Eerolta haettu ja Eero sanoi, että

tässä on sun koira ja siitä tulee hyvä hirvikoira ja piste. Ensimmäinen hirvikoirani. Varhaissyttynyt Osku jonka ensimmäinen hirvenhaukku kosketus 4kk ikäisenä neljän tien risteyksen kulmilla.

Oskulle tyypillisin piirre hirven käsittelyssä on saada jäämään hirvet löytöpaikalle. Varovainen ja tunnusteleva haukun aloitus lumoa hirven kuin hirven. Todellinen vasaporukoiden haukkuja, koska lähes aina haukussa on emä vasoineen.

Kokeissa Osku on saavuttanut KVA arvon jo alle 20kk ikäisenä. kaiken kaikkiaan Osku on käynyt 20 kertaa kokeissa joista saaliina on 17 ykkösluokan tulosta. Kisoista 3.sta on tullut voitto ja 9 kertaa ollut 3:n parhaan joukossa.

Kovin saavutus Oskulla on 2011 voitettu Ylivieskan Kansainvälisen hirvenhaukku ottelun voitto. (CACIP).

Osku oli sitkeän kisan Suomen sitkein uros Limingassa vuonna 2006.

Mukana kovassa ottelussa oli tuomareina Eero Isokoski ja Matti Päivärinta. Reissuun kun lähdettiin perjantaina niin kotona tuumattiin että kotiin ei tarvi tulla ennen kuin sunnuntaina. Tultiin sitten sunnuntaina.

Senkin jälkeen on tehty ko. herrojen kanssa useita hyviä reissuja ja aina on ollut kotiin tuomisia.

Samana vuonna tuli Ilmajoelta kuutamohaukkujen 2.sija yli 22h haukulla. Kuutamohaukut on kanssa kilpailu joulukuussa missä mitataan kenen koira jaksaa siellä hirvillä kauemmin olla. Mukana yleensä 40-50 koiraa ympäri suomea.

Seuraava vuonna oli Oskun tyytyminen 4.sijaan sitkeän kisassa. Vastaavasti kuutamohaukuissa oli sijoitus 9:s.

Ylivieskan kennelseuran mestaruuden on Osku voittanut 2 kertaa vuosina 2009 ja 2010.

Koekoirana Oskun pisteet ovat jääneet sinne aikalailla 90 pisteen molemmin puolin ja aivan huippu pisteiden saamatta jääminen on ylisitkeyden takia kärsinyt. Yleensä kokeista onkin tultu sitten tuomari ryhmän kanssa seuraavana päivänä kun on yö ensin nukuttu autossa koiraa pois odottaen. Paras tulos on 93p.Haukkutiheys on noin 75haukkua/min.

Astutukseen Oskua on käytetty 8:lla eri nartulla ja pentuja on 53kpl. Vuonna 2011 oli Osku jalostus indeksi pisteissä suomen kaikkien aikojen 9:s paras periyttäjä jämtlanninpystykorvistä eli ympäri suomea on nautittu Oskun jälkeläisistä. 2 pentua on myös Norjassa. Pennuista vuonna 2011 oli myös 1 narttu (Rilla) suomenmestariottelussa mukana. Pennuista 12 kpl on käyttövalioita ja 1kpl käyttö ja muotovalio. Kaiken kaikkiaan 26 koiraa on haukkunut 1 luokan tuloksen (53/26).Oskun oma pentuearvo on 11/9.

Hirven pyynnissä Oskun parhaita ominaisuuksia on sitkeys ja esim. haavakon jäljillä pysyminen.

Vaikeatkin tilanteet on saatu selvitettyä nimenomaan periksi antamattomuudesta johtuen. Kaatoja on kertynyt runsaasti mutta kaadolla Osku on rauhallinen ja antaa miesten tehdä työnsä siellä rauhassa.

Vihaisuutta ei Oskussa ole koskaan ollut niin ihmiselle kuin muillekaan koirille. Luonnetta voikin kuvailla rauhalliseksi, älykkääksi sekä itsepäiseksi mutta oman arvonsa tietäväksi. Täydellinen hirvikoira joka etsii vertaistansa. -vhm-

VASAMASAN KAPU

Jorma Vauhkalan omistama jämtlanninpystykorvakoira uros.

Syntynyt 17.3.2004, AVO1 16.9.2005, VOI3 17.9.2005.

Myyty Norjaan v 2006

VASAMASAN JERI, FIN KVA

Jussi Isokosken omistama jämtlanninpystykorvakoira uros.

Syntynyt 17.3.2004, AVO1 18.12.2005, VOI1 24.11.2007, 26.12.2007, 29.12.2007.

VASAMASAN EMMA, FIN KVA

Matti ja Eero Isokosken omistama jämtlanninpystykorvakoira naaras.

Syntynyt 17.3.2004, AVO1 16.9.2005, VOI1 8.11.2006, 24.10.2007,1.12.2007, yhteensä 6 VOI1 tulosta.

VASURIN RINGO

Puhuttelunimi Kapu (Jopi)

Tomi Vauhkalan omistama jämtlandinpystykorvakoira uros.

Syntynyt 18.8.2001, AVO1 14.12.2003

Vasurin

Ringo, puhuttelunimenä Kapu, saaliin kanssa ja häkissä.

VASAMASAN DENI

Antti Hurmelinnan omistama jämtlandinpystykorvakoira naaras.

Syntynyt 17.3.2004

Deni saaliin kanssa yllä ja Jeri alla.

Kapu saaliin kanssa ja ilman.

JALAKAVAN REMU, FIN KVA

Veli-Heikki Moilasan omistama jämtlandinpystykorvakoira uros.

Syntynyt 17.3.2007, AVO1 30.12.2007, VOI1 6.9.2008, 29.10.2008, 29.11.2008, yhteensä 6 VOI1 tulosta.

Myös Suomen muotovalio.

Jalakavan Remu on Vasamasan Oskun ensimmäinen urospentu joka syntyi Jalakavan Kennelissä. Käytiin hakemassa Isokosken Matin kanssa Kauhajoelta sukumerkkien mukaan jotka Matti katseli. No tulihan tästäkin tosi hirvikoira ja merkit hirvelle olivat jo eka kesänä ilmassa. AVO1 tuloksen haukkui 9kk ikäisenä ikäluokkansa nuorimpana vuonna 2007. KVA arvon Remu sai sitten jo 15kk ikäisenä. MVA arvon tuli sitten vuotta myöhemmin eli 3:s serti Lestijärven näyttelystä. Tälle komealle koiralle on näyttelykertoja kertynyt 16 kpl. Muotovalion MVA arvoon vaaditaan 3 eri kilpailun voittamista.

Koeura on ollut keskivertoinen. Vuonna 2008 erilaiset ongelmat kisatilanteissa pudottivat pistetasoa mutta vaadittavat ykköset kuitenkin saatiin kasattua kokoon.

Luonteeltaan Remu on täysin erilainen kuin isänsä Osku. Remu on tottelevainen jonka saa metsästä pois viheltämällä juuri silloin kuin tarvii. Sitkeyttä saisi varsinkin vielä alku syksy-

tä olla enempi mutta loppu syksystä tuntuu että sitä on sitten liikaakin. Remu tahtoo miellyttää isäntäväkeään kovasti ja onkin todella rapsutuksista nauttiva koira. Haukkutiheys on noin 85 haukkua/min.

Ylivieskan kennelseuran mestaruuden Remu on voittanut vuonna 2008.

Hirvenpyynnissä koira on sopivan kova luonteinen ja saa tarpeen mukaan lopettamaan kun haluaa. -vhm-

RAJAKONTION JYSKY, FIN KVA

Leo Niemisen omistama itäsiperianlaika uroskoira.

Syntynyt 27.1.1998, AVO1 12.12.1999, VOI1 17.12.2000, 31.12.2000, 7.12.2003, yhteensä 4 VOI1 tulosta.

Jysky on luonteeltaan rauhallinen ja tottelevainen, pysyi kotipihalla irrallaan ja oli siisti sisäkoira.

Ensimmänen kaato 10 kk ikäisenä, jonka jälkeen kaatoja kertyi 109. Haukkui myös karhua. Jysky oli erittäin varma haavoittuneen hirven työskentelyssä ja sille ammuttiin useita haavoittuneita hirviä. Pisin haavoittuneen hirven pyyntireissu oli Sotkamoon Talvivaaraan.

NISKANKOSKEN REETU, FIN KVA

Reijo Hillin omistama jämtlandinpystykorvakoira uros.

Syntynyt 31.3.2003, AVO1, 17.10.2004, VOI1 27.11.2004, 5.12.2004, 26.11.2005.

YPYKÄN POKE

Jussi Isokosken omistama harmaa norjanhervikoira uros.

Syntynyt 23.7.1993,

JERI

Taisto Ainassaaren omistama

Ensimmäinen nykyisen pyyntitavan koira.

HEPPU

Tauno Juolan omistama harmaa

Onni Isokosken, Oiva Isokosken omistama koira

Ensimmäinen metsästyskoira Raudaskylässä. Haettiin Tornioista.

Lintu ja jäniskoirat

TESSALON KALLU

Kalevi Leppikankaan omistama dreeveri uros.

Syntynyt 29.4.2008, AVO1, 17.10.2009, AVO-EH, 15.8.2010.

Kasvattaja Timo Alahäivälä

HAUTAPAKAN SAKU

Kalevi Leppikankaan omistama uros beagle.

Syntynyt 19.11.2004,

Kasvattaja Jorma Syrjälä, miellyttävä seurakoira

KOIVUMETSÄN MANU

Kalevi Leppikankaan omistama uros dreeveri.

Syntynyt 2.1.2003. Ei tullut jäniskoira.

JOONATAN

Kalevi Leppikankaan uros dreeveri.

Syntynyt 24.3.1998, NUO-1 17.7.1999.

Aikamoinen jänispiiska, sairastui ja jouduttiin lopettamaan.

SAMI

Kalevi Leppikankaan omistama uros suomen pystykorva.

Syntynyt 22.3.1979.

Kasvattaja Seppo Hantula, Kohtalainen linnunhaukkuja.

NAPPI

Kalevi Leppikankaan omistama narttu suomen pystykorva.

Syntynyt 10.5.1976.

Kasvattaja Viljo Lahti. Haukkui lintua ja ajoi jänistä. Myytiin Lamujoelle kolmivuotiaana.

METSÄMIEHEN TELLU

Kalevi Leppikankaan omistama narttu suomen pystykorva.

Syntynyt 1.1.1965. -1971.

Kasvattaja Erkki Pihlaja, Haukipudas. Kohtalainen linnunhaukkuja.

MUURIVUOREN RYSKY

Ari Vähäkankaan omistama uros suomen ajokoira.

Syntynyt 26.1.2005, AJOK 14.2.2009, AVO-EH 17.5.2008, FI KVA 26.3.2012

Tällähetkellä minulla on kaksi Suomenajokoiraa, Alapörkän Allu ja käyttövalio Muurivuoren Rysky. Ja puolet Leppäloukon Sahasta.

Kilpaillut olen vain Ryskyllä. Ja menestystäkin on tullut, vuonna 2011 Rysky voitti piirinmestaruuden, pohjanlohkossa 2. sija ja oli SM kilpailuissa kolmas.

